

Batman vender tilbage (Batman Returns). USA 1992. I: Tim Burton. Medv.: Michael Keaton, Michelle Pfeiffer, Danny DeVito.

Tim Burton tilhører en eksklusiv klub i Hollywood: han er på samme tid en bestrideligt original og visuelt begavet instruktør og et dyrebart økonomisk aktiv for en industri i krise. Han har endnu ikke lavet et flop – *Pee-wee's big adventure*, *Beetlejuice*, *Batman* og *Edward Scissorhands* har alle været større eller mindre succeser – på trods af hans ry som excentriker er der først og fremmest tale om sund økonomisk sans, når Warner Bros har hyret ham til at følge *Batman* op.

Batman vender tilbage demonstrerer endnu engang Tim Burtons evne til at bevare originaliteten indenfor kassesuccesens krævende rammer. Fra første billede skaber filmen sit eget unikke univers i en konstant mørk og kuldslået og skævt humoristisk vrimmel af stiltiter – *Citizen Kane*, *Dr. Caligaris kabinet*, *Metropolis*, Universals horrorfilm, Film Noir, gummiklædte S/M-fantasier, sovjetisk revolutionskunst, postindustriell science fiction. Der er noget at se på, det betragtelige budget lyser ud af hver eneste indstilling.

Desværre bliver Tim Burtons knivskarpe visuelle sans ikke rigtigt fulgt til dørs af manuskriptet. Sam Hamm (*Batman*) og Daniel Waters (der skrev Michael Lehmanns briljante *Heathers* og den noget undervurderede *Hudson Hawk*) har fat i noget interessant i forholdet mellem Bruce Wayne/Batman og Selina Kyle/Catwoman – begge dybt plagede, ensomme og neurotiske misfostre som kun rigtigt lever, når de pansrer sig bag masker og gummitøj – men filmen har for travlt med andre ting til rigtigt at fokusere på dette fascinerende spil. På to timer skal *Batman vender tilbage* også finde plads til yderligere to hovedpersoner, økologiskurken Max Check (Christopher Walken i topform) og den monstrøse Pingvin, og en af disse fantastiske superskurkestreger vi kender fra den fjollede tv-serie, og så begynder koncentrationen at flagre. Bedre bliver det ikke af at Hamm og Waters forsøger at krydre med adskillige tåkrummende one-liners ('Just the pussy I've been looking for...').

Resultatet er en film som er en solidt underholdende visuel fest, men som mangler den følelsesmæssige resonans dens i klassisk forstand tragiske personer lægger op til.

FK

Dødbringende våben 3 (Lethal Weapon 3) USA 1992. I: Richard Donner. Medv.: Mel Gibson, Danny Glover, Joe Pesci.

Der kan ligge noget serie-psykologi i, at man anstrenger sig til toeren, så den ikke falder helt igennem. Men gik den først to gange, så er hvad som helst sikkert godt nok, lad os prøve om de hopper på en rigtig stinker. Og Donner, Gibson og Glover, de prøver virkelig: Ingen historie, kun situationer, som skal genkendes fra forgængerne, så man kan se hvor meget dårligere det nu gøres. Ingen ny dialog, kun genbrug efter samme princip, og så de kære bemærkninger såsom 'I'm too old for this shit' smidt ind 10-12 gange for meget. Og drenge, så møder I klåtøjede i morgen, hvor vi tager ca. tyve scener med karatedamen, som producenten dukkede op med i går, da han hørte at Sigourney også er tree- ren. Og I skal ikke slukke for kameraet. Tænk, hvis der kom noget forbi, vi kan bruge til fireren.

KS

Hånden på vuggen (The Hand That Rocks The Cradle) USA 1992, Curtis Hanson. Med Rebecca de Mornay, Anabella...

Klassisk guvernantegyser om det kvindelige univers, den lykkelige familie over for den ulykkelige kvinde, der har mistet familien og går amok i grænseløs ondskab. Hun bliver guvernante hos familien for både at få hævn og selv få en ny familie – børnene – på ruinerne. Længe er det historien om et smukt venskab, hvor det mest er vores forhåndsvinden om, at det er en gyser, der frydefuldt gør det til en historie om alt andet end smukt venskab. Små stikpiller åbner gamle sår, og efterhånden går mor i spåner og bliver ufrivilligt ond, mens mand og børn i de svære tider støtter sig mere og mere til guvernanten. Rebecca de Mornay – *Fræk business*, *Runaway Train* (og Vadims håbløse genindspilning af *Gud skabte kvinden*) – er dejligt ond, men også sympatisk. Og det er filmens styrke, at den ikke sælger sine personer for et gys, men lader gysen vokse ud af positiv interesse for personerne.

KS

Manden med plæneklipperen (The Lawnmower Man) USA 1992. I: Brett Leonard. Medv.: Jeff Fahey, Pierce Brosnan, Jenny Wright.

I *Manden med plæneklipperen* møder tidens store populærvidenskabelige hit Virtual Reality det 'cyberspace', som William Gibson introducerede i sin tonaangivende science fictions-klassiker *Neuromancer* (1984). Filmen er dog langt fra den ultramoderne technoriller, man således kunne forvente. Baseret (meget løst) på en novelle af Stephen King er *Manden med plæneklipperen* mere B-horror end cyberpunk, en dybere og flottere slægtning til den traditionelle 'galvidenskabsmand'-spekulationsfilm. En genial computereksperter bruger en retarderet mand i sine forsøg med intelligensforøgelse gennem Virtual Reality og bevidsthedsudvidende stoffer. Eksperimentet virker til at begynde med, men løber naturligvis løbsk på det uhyggeligste – godt hjulpet af de våbenlidelige pengemænd der trækker i trådene fra kulisserne.

De pompøse 'statements' om Mennesket og Virtual Reality, der indleder og afslutter filmen, skal man ikke lade sig narre af. Det her er rendyrket underholdning, der med forbilledlig urystelig konsekvens og uden på noget tidspunkt at blive smart og indforstået erstatter bagateller med logik og sammenhæng med en svimlende rutsjebanetur gennem årtiers genklicheer. Et frisk pust fra Hollywoods underskov.

FK

Alien³ (...) USA 1992. I: David Fincher. Medv.: Sigourney Weaver, Charles S. Dutton, Charles Dance.

Denne gang er Signourney Weaver på en fængselsplanet og bruger over en time på at banke universets værste samling bøvede børster, som ikke tror hendes advarler om, at et monster næsten lige så slemt som hende selv har kurs mod deres kødgyder. Her er masser af tid til at tænke på andre ting, f.eks. Howard Hawks, der syntes *Sheriffen* selv skulle have ordnet skurkene fra starten i stedet for at spille tid og blive i dårligt humor over at rende rugdt og tromme amatører sammen. Da *Alien³* omsider dukker op, får det hurtigt noget i skrutten, og mæt af dage er det barnemad for Ms. Weaver, ekstra maskulin med kronraget hoved og bitter jeg-har-set-det-hele-før attitude. Det kan heller ikke være sjovt at optræde i film, hvor tilskuerne også har set det hele før, bare bedre. Det er slemt nok med stor kunst, men en gyser må i hvert fald ikke være kedelig.

KS

1939. Sverige 1991. I: Göran Carmback. Medv.: Helene Egelund, Helena Bergström, Per Morberg.

Med mangel på omtanke har to svenske hel-aftensfilm, begge baseret på TV-serier, haft premiere samme dag. Men hvor filmversionen af Bille Augusts *Den gode vilje* er en radikal omarbejdning af serien, synes Göran Carmbacks *1939* at være en simpel splejsning af TV-seriens episoder. *1939* er en slaviske kronologisk skildring af Sverige under krigen, set gennem 2 unge pigers historie. Hovedpersonen er Annika, hvis uskyldstap også bliver den svenske nations, der flytter fra den nordlige landprovins til Stockholm, bliver servitricer og gift med den værnemarkerkapitalistiske Hall-families søn, der viser sig at være en mandschauvinistisk skabelon. Berit er den iltre og sprælske storby pige, der naturligvis kommer 'galt af sted'. Uden om dem får vi tyskerne, værnemagerne, kommunisterne og de 'ganske almindelige' mennesker i rig, men konform aftapning. Der er investeret en del i at genskabe datidens miljøer, komplet med den obligatoriske sporgvogn, men den nydeligt TV-realistiske historie overrasker på intet punkt og glider lindt ned som bred folkelig historieskrivning, der er tilfreds med at være netop det. Den glider af hvor det gør ondt og gør medløber Hall og Annikas kommunistiske fætter til bifigurer.

DN